MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
LINO FARRUGIA SACCO

Seduta tas-7 ta' Mejju, 2013

Citazzjoni Numru. 1068/2009

Strings Enterprises Limited [C 24629]
vs
1. Philip Carbonaro
2. Rita Zammit

Il-Qorti,

A. RIKORS:
Rat ir-rikors tas-socjeta` rikorrenti li biha esponiet:

1. Illi l-intimati *in solidum* bejniethom huma debituri tas-socjeta` rikorrenti fl-ammont ta' sittax-il elf u seba' u disghin Ewro u seba' u ghoxrin Ewro centezmu (€16,097.27) [VAT inkluz] rapprezentanti bilanc mill-prezz ta' merkanzija, konsistenti fi hwejjeg u oggetti ohra ta' l-ilbies, debitament mibjugha u konsenjati lill-intimati mis-socjeta` rikorrenti fuq ordni u talba tal-istess intimati u dana skond fatturi annessi mar-rikors u mmarkati bhala Dok SEL 1.

2. Illi dan id-dejn huwa ammess mill-intimati tant li kienu anke wettqu pagamenti akkont kif jidher mir-rendikont anness mar-rikors u mmarkat bhala Dok SEL 2.

3. Illi dan id-dejn huwa cert, likwidu u skadut skond il-Ligi u huwa dovut fl-intier tieghu mill-intimati lis-socjeta` rikorrenti.

4. Illi *nonostante* li l-intimati gew interpellati sabiex ihallsu permezz ta’ ittra ufficjali *ai termini* ta’ l-artikolu 166A tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta’ Malta ta’ l-1 ta’ Settembru, 2009 huma baqghu inadempjenti.

5. Illi s-socjeta` rikorrenti taf li l-intimati m’ghandhomx eccezzjonijiet ossia risposti validi x’jaghtu kontra din it-talba.

6. Illi ghalhekk kellu jigi ntavolat dan ir-rikors guramentat.

Is-socjeta` rikorrenti talbet lill-Qorti:

1. Tordna d-dispensa tas-smigh tal-kawza *ai termini* tal-artikolu 167 *et seq* tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta’ Malta, u

2. Filwaqt li tiddikjara lill-intimati *in solidum* bejniethom bhala debituri tas-socjeta` rikorrenti fl-ammont ta’ sittax-il elf u seba’ u disghin Ewro u seba’ u ghoxrin Ewro centezmu (€16,097.27) [VAT inkluz] kif fuq spjegat, tikkundanna lill-istess intimati *in solidum* bejniethom sabiex ihallsu lis-socjeta` rikorrenti s-somma msemmija ta’ sittax-il elf seba’ u disghin Ewro u seba’ u ghoxrin Ewro centezmu (€16,097.27) [VAT inkluz].

Bl-ispejjez inkluzi dawk ta’ l-ittra ufficjali taht l-artikolu 166A tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta’ Malta datata 1 ta’ Settembru, 2009 u tal-Mandat ta’ Sekwestru intavolat kontestwalment u bl-imghaxijiet kummercjali sal-pagament effettiv kontra l-intimati li gew ingunti in subizzjoni.

Rat il-lista ta’ xhieda u d-dokumenti ezebiti mis-socjeta` rikorrenti.

Rat illi fis-7 ta’ Dicembru, 2009 il-Qorti awtorizzat lill-intimati jipprezentaw risposta guramentata.

B. RISPOSTA:
Rat ir-risposta ta’ l-intimati li biha esponew:

1. Illi in linea preliminari ghandu jinghad illi s-socjeta` rikorrenti ma messha qatt ipprocediet fit-termini ta’ artikolu 167 – 170 tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta’ Malta u tiddikjara li taf li l-intimati ma ghandhomx eccezzjonijiet validi x’jaghtu u dana *stante* li fuq is-suggett sar korrispondenza kopjuza u anke proceduri *ai termini* ta’ l-artikolu 166A tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta’ Malta u kwindi din il-proceduri adoperata fic-cirkostanzi hi irrita u nulla;

2. Illi in linea preliminari wkoll l-intimati la ghandhom u la qatt ma kellhom relazzjoni guridika mas-socjeta` attrici imma *se mai* u in pessima ipotezi r-relazzjoni kontrattwali li huma kellhom kienet ma’ Godfrey Agius u kwindi l-intimati ghandhom jigu liberati mill-osservanza tal-gudizzju;

3. Illi fil-mertu u minghajr pregudizzju ghandu jinghad li l-pretensjonijiet rikorrenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt *stante* li l-merce konsenjata lill-intimati ma kenitx mibjugha lilhom izda kienet hekk ikkonsenjata *on consignment* mill-imsemmi Godfrey Agius liema merce huwa liberu li jirtira kif gia mitlub li jaghmel persistement mill-intimati

4. Salv eccezzjonijiet ulterjuri kif permessi mil-ligi.

Rat il-lista ta’ xhieda prezentata mill-intimati.

C. PROVI:
Gie pprezentat affidavit ta’ Ronald N. Agius direttur tas-socjeta` rikorrenti li kkonferma l-kontenut tar-rikors guramentat. Hu nsista li d-dejn huwa ammess mill-intimati u li l-intimati kienu ghamlu hlasijiet akkont. Bhal ma hemm imnizzel fir-rikors guramentat hu jirreferi ghad-

Dokumenti SEL1 u 2 izda ma hemm enda dokument b'dawn l-ismijiet pero` prezumibilment ir-rikorrenti qed jirreferu ghad-dokumenti a fol 5 u 10 li pero` minnhom ma jirrizultax jekk hux *invoice* jew *cash sale* u li saru diversi hlasijiet fejn l-ammont normalment huwa irrotondjat.

Meta xehed qal li l-ftehim kien wiehed ta' bejgh izda li l-intimati jhallsu bin-nifs.

Xehed Godfrey Agius u semma li huma jimpurtaw il-hwejjeg u li meta sar jaf li l-intimati riedu jnehhu l-hanut taghhom hu offrielhom li jibda jbieghlhom ix-xoghol hu. Insista li s-sistema kienet bejgh u mhux *on consignment*. Insista li l-*invoices* kienu gew iffirmati mill-intimati. Iddeskriva fol 10 li juri x'kellhom jiehdu minghand l-intimati u l-firem tieghu dwar hlasijiet. Il-ftehim kien li jhallsuh xi haga fil-gimgha. Insista li hu ma kienx dispost jiehu l-hwejjeg lura.

Xehdet Rita Zammit u qalet li taghraf il-firma taghha fuq l-*invoices*. Semmiet li a fol 10 hemm imnizzel il-pagamenti kollha li ghamlet. Insistiet li huma kellhom jirrangaw il-hanut waqt li Godfrey Agius igib ix-xohol. Semmiet li l-*invoices* mhux intestati ghalihom. Il-qligh kellu jmur bin-nofs bejn is-socjeta` rikorrenti u l-intimati. Insistiet li x-xoghol kien *on consignment*. Hi kienet ghamlet l-i*stock taking* u meta sabu li kollox qed jaqbel qalu li mhemmx ghalfejn jivverifikaw ulterjorment.

Xehed l-intimat Philip Carbonaro u qal li l-kera tal-hanut kienu jhallsuha hu u ohtu. Is-*sales* huma koperti bil-*VAT receipts*. Semma li xoghol kellhom igibuh ta' Agius u wara jasqmu l-qligh.

Gie prezentat affidavit ta' John Attard, *partner* ma' BDO fejn semma li hu u Carbonaro kellhom certu hbiberja ma' xulxin. Ftakar li xi zmien qabel Philip Carbonaro mar l-ufficcju tieghu u qallu li Agius kien ippropona arrangament fejn Carbonaro jipprovdi l-hanut, liema hanut jitmexxa minn Rita Zammit waqt li Agius jipprovdi l-merkanzija. Xehed li l-merkanzija kellha tibqa' ta' Agius. Kienu saru diskussjonijiet biex Carbonaro jixtru l-hanut. Hu kien

illistja ricevuti fuq *spread sheet*. Il-bejgh ta' kuljum kien jitnizzel fuq pitazz. Xi zmien wara Carbonaro kien infurmah li Agius ried jithallas tal-merkanzija kollha.

In kontro-ezami qal li hu qatt ma kien prezenti fin-negozjati, ghalhekk, fl-affidavit kien irrefera ghal dak li kien qallu hu.

Xehed Mario Carbonaro li hu jigi hu l-intimati u mhux fin-negozju maghhom li semma li hutu kellhom hanut biz-zraben u wara ghamluh bil-hwejjeg u kienu qeghdin jirrangawh, Rahal Gdid, Hal Tarxien. Semma li kien hemm persuna qed tinnegozja ma' hutu u hu kien qallu 'Isma, la, hekk jew b'hekk il-hwejjeg mhux tieghek, ma ghandekx inkwiet ghax hekk jew b'hekk, ir-riskju mhux ghalik' wara li huh kien qallu li bil-persentagg. Dan kien jafu minn dak li qallu huh ghax ma kienx prezenti f'diskussjonijiet bejn hutu u t-terza persuna.

D. KUNSIDERAZZJONIJIET:

D1. Fatti fil-qosor:

Ir-rikorrenti qed titlob il-kundanna ta' l-intimati *in solidum* ghall-hlas ta' €16,097.27 ta' bejgh ta' hwejjeg filwaqt li l-intimati eccepew li l-oggetti kienu on *consignment*, u ghalhell il-merca tista' tigi ritirata mir-rikorrenti. Eccepew ukoll li ma kellhomx relazzjoni guridika mas-socjeta` rikorrenti izda *se mai* ma' Godfrey Agius. Il-fatti relevanti huma riportati fuq. Sfortunatament il-partijiet taw verzjoni totalment opposta fejn ix-xhieda tar-rikorrenti qed isostnu bejgh ta' oggetti waqt li l-intimati baqghu jinsistu li l-oggetti waslu ghandhom *on consignment* bi ftehim li l-qligh imur bin-nofs. Il-valur ta' l-oggetti mhux kontestat.

D2. Min jallega jrid jipprova:

Il-Qorti sejra taghmel referenza ghall-kawza deciza minnha stess kif presjeduta fis-16 ta' April, 2013 fl-ismijiet **Martin Mifsud *et* vs Marika Almerigo** fejn intqal:

"Min jallega jrid jipprova – *qui allegat probat*. L-obbligu tal-prova ta' fatt imiss dejjem lil min jallegah a tenur ta' l-artikolu 562 tal-Kap 12. L-artikolu 559 ukoll jipprovdi li l-

Qorti gahndha fil-kazijiet kollha tordna li ssirilha l-ahjar prova li l-parti tista' ggib.

Ukoll, fid-decizjoni fl-ismijiet **Joseph Zammit vs Joseph Hili**, Appell *Sede* Inferjuri, 27 ta' Gunju, 1953 insibu:
"ma hux dubitat li r-regola generali hi l-"*onus probandi*" hu fuq min jafferma fatt u mhux fuq min jinnegah - "*ei incumbit probatio qui dicit, non ei qui negat*"."

Ghalhekk fil-kamp civili element necessarju dwar il-provi huwa li min jallega jrid jipprova. Il-Qorti trid tasal fuq il-bazi tal-provi prodotti quddiemha u tkun moralment sodisfatta li l-attur issodisfa l-oneru tal-prova tieghu. Mhux necessarju dak li jirrikjedi l-kamp kriminali li ssir prova lil hinn minn kull dubju ragjonevoli.

Jigi osservat ukoll li kif intqal mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili fi **Frank Giordmaina Medici *et* vs William Rizzo *et*** (deciza 28/04/2004):
"...li huwa principju assodat fil-gurisprudenza li f'kaz ta' zewg verzjonijiet diametrikament opposti w li jkunu plawsibbli jew possibbli dan jiffavorixxi l-konvenuti in bazi ghal principju li *onus probandi incumbit ei qui dicit non ei qui negat*.

F'kaz li l-attur jonqos li jipprova dak minnu allegat, jibqa' dejjem jimpera l-principju '*actore non probante reus absolvitur*'. L-attur li jallega l-incident ma sehhx b'tort jew b'negligenza tieghu ma jistax jiskarta l-oneru tieghu fuq il-proncipju l-iehor '*reus in excipiendo fit actor*', ghax, jerga' jinghad, l-oneru centrali ta' l-akkuza jibqa' fuqu.

Fis-sentenza tal-Prim'Awla tal-Qorti Civili fl-ismijiet **Dr. H. Lenicker vs J. Camilleri** (deciza 31/5/1972) dik il-Qorti kienet qed tezamina hsara b'tort tal-konvenut, qalet is-segwenti:-
"… Jekk l-attur ma jgibx din il-prova, l-azzjoni tieghu ma tistax ikollha ezitu favorevoli (anke jekk il-konvenut ma jippruvax – ghaliex legalment mhux obbligat li jipprova – li l-incident ikun gara b'tort ta' l-atturi".

Illi huwa ghalhekk l-attur li jrid jipprova l-fatti minnu premessi w allegati fic-citazzjoni."

Finalment il-Qorti tirreferi ghas-sentenza taghha stess tal-31 ta' Jannar, 2007 fl-ismijiet **MiddleSea Insurance p.l.c. vs Rudolph Spiteri** (Cit. Nru. 1168/03FS) li fiha gabra ta' decizjonijiet fuq dan l-aspett.

D3. Relazzjoni guridika mas-socjeta` rikorrenti:

L-intimati eccepew li huma ma kellhomx relazzjoni guridika mas-socjeta` rikorrenti u *se mai* ir-relazzjoni li kellhom kienet ma' Godfrey Agius u li ghalhekk kellhom jigu liberati mill-osservanza tal-gudizzju.

Il-Qorti tirreferi ghas-sentenza fl-ismijiet **Frankie Refalo *et* vs Jason Azzopardi *et*** deciza fil-5 ta' Ottubru, 2001 mill-Qorti ta' l-Appell dwar l-istitut tal-legittimu kontradittur. Dik il-Qorti sostniet li:-

"Biex jigi stabilit jekk parti in kawza kienetx jew le legittimu kontradittrici tal-parti l-ohra, l-Qorti trid bilfors tivverifika *prima facie* jekk il-persuna citata fil-gudizzju, kienetx materjalment parti fin-negozju li, skond l-attur, holoq ir-relazzjoni guridika li minnha twieldet l-azzjoni fit-termini proposti.

Jekk dan in-ness jigi stabbilit, il-persuna citata setghet titqies li kienet persuna idoneja biex tirrispondi ghat-talbiet attrici, inkwantu dawn ikunu jaddebitawlha obbligazzjoni li kienet mitluba tissodisfa dan inkwantu il-premessi ghaliha, jekk provati, setghu iwasslu ghall-kundanna mitluba f'kaz li jinstab li l-istess konvenut ma jkollux eccezzjonijiet validi fil-ligi x'jopponi ghaliha. Dan, naturalment ma jfissirx li jekk il-Qorti tiddeciedi li l-konvenut kien gie sewwa citat inkwantu jkun stabbilit li l-interess guridiku tieghu fil-mertu kif propost mill-attur illi hu kellu necessarjament ikun finalment tenut bhala l-persuna responsabbli biex tirrispondi ghat-talbiet attrici kif proposti, kif lanqas ifisser li l-istess konvenut ma jkollux eccezzjonijiet validi fil-mertu, fosthom dik li t-talbiet attrici kellhom fil-fatt ikunu diretti lejn haddiehor ukoll inkwantu dan ikun involut fl-istess negozju u li allura seta' jigi wkoll citat bhala legittimu kontradittur fil-kawza."

Interessanti wkoll dak li sostniet il-Qorti ta' l-Appell (*Sede* Inferjuri) fl-10 ta' Jannar, 2007 fil-kawza fl-ismijiet **Korporazzjoni Ghas-Servizzi ta' l-Ilma *et* vs Emanuel Grixti** fejn inghad:
"b'relazzjoni guridika wiehed necessarjament jifhem l-ezistenza ta' rapport bejn iz-zewg partiiiet in virtu` ta' liema l-wiehed, kreditur ghandu d-dritt jippretendi minghand l-iehor, id-debitur li dan jissodisfa l-obbligazzjoni tieghu. Obbligazzjoni din li tista' tkun wahda kemm '*di dare*' jew '*di fare*' jew '*di non fare*'. Tali rapport obbligatorju jista' jkun wiehed f'sens strett u jista' jkun jkollu ukoll dimensjoni aktar wiesgha."

Il-Qorti kellha l-okkazjoni li tistudja dak li ntqal fil-kawza fl-ismijiet **Camel Brand Co. Ltd. Vs Michael Debono *nomine et*** deciza mill-Qorti ta' l-Appell fis-7 ta' Ottubru, 2005. Fost affarijiet ohra hi kkwotat minn diversi sentenzi l-principji applikabbli fuq is-suggett tal-legittimu kontradittur:
"...il-Qorti tal-Kummerc fis-sentenza taghha fl-ismijiet **Frank Cilia *noe* vs Charles Scicluna** deciza fis-27 ta' April 1992 (Vol LXXVI.iv.673) u fis-sentenza fl-ismijiet **Avukat Dottor Keith Bonnici *noe* vs Mark Grima** deciza fit-30 ta' April 1992[1]:
"Illi hija haga minn lewn id-dinja li normalment bniedem jikkontratta ghalih innifsu, sakemm ma jindikax li qieghed jikkontratta f'isem haddiehor, jew jekk dan ma jindikahx espressament, il-kontraent l-iehor ikun ragonevolment jaf illi jkun qieghed jikkontratta f'isem haddiehor;

Il-piz tal-prova li min ikkontratta ghamel hekk f'isem haddiehor tinkombi fuq min jaghmel din l-allegazzjoni;

Il-provi f'dan ir-rigward ghandhom jintiznu fid-dawl tar-regola li fin-nuqqas ta' provi jew anki fid-dubju l-mandat ma jistax jigi prezunt, anzi ghandu jigi eskluz (Troplong mandato no. 50) citata fil-kollezzjoni Vol XLII.ii.203. Inoltre, ghandu jigi rrilevat li l-ligi tezigi (Art. 993 Kap. 16) li

[1] Vol. LXXVI iv 677.

kull kuntratt u kull obbligazzjoni ghandha ssir u tigi esegwita in buona fede."

6.10. Inoltre, fis-sentenza fl-ismijiet **Legend Real Estate Ltd v. Ron Chetcuti**, il-Qorti ta' l-Appell[2] gie ritenut ukoll li,
"Hu dak il-mument li kien rilevanti u kien f'dak il-mument illi min innegozja mas-socjeta` attrici kellu jirrileva b'mod car u univoku illi f'dik il-kuntrattazzjoni ma kienx qieghed jidher f'ismu imma f'isem persuna ohra ben identifikata. Kellu jassigura li dan il-fatt ikun gie sewwa konnoxxenza tas-socjeta` attrici f'dak il-mument ghaliex altrimenti jkun qieghed jassumi personalment ir-responsabbilita` ghan-negozju minnu kontrattat u ghall-obbligi li kien jimporta (**John Vella *noe* v. Anthony Vella *et***, Qorti ta' l-Appell, 3 ta' Dicembru 1999)."

U aktar tard ziedet li:
"Jispetta lill-gudikant li jizen ic-cirkostanzi ta' kull kaz biex jasal ghall-konvinciment jekk kellux jew le jkun apparenti lill-kontraenti illi xi parti kienet qed tidher in rapprezentanza ta' haddiehor. Certi kazijiet huma ovvji, ohrajn mhux daqstant ovvji. Fejn hemm dubju pero` wiehed kellu jipprezumi illi l-persuna li qed tikkontratta kienet hekk qed taghmel f'isimha proprju (**Lawrence Formosa *et noe* v. Silvio Felice**, Qorti ta' l-Appell, 6 ta' Ottubru 1999)."

Mis-suespost jemergu dawn il-principji:

- normalment bniedem jikkontratta ghalih innifsu;
- Il-piz tal-prova li min ikkontratta ghamel hekk f'isem haddiehor tinkombi fuq min jaghmel din l-allegazzjoni;
- fin-nuqqas ta' provi jew anki fid-dubju l-mandat ma jistax jigi prezunt, anzi ghandu jigi eskluz;
- kull kuntratt u kull obbligazzjoni ghandha ssir u tigi ezegwita in *buona fede*;
- min innegozja mas-socjeta` attrici kellu jirrileva b'mod car u univoku li f'dik il-kuntrattazzjoni ma

[2] 20 ta' Ottubru 2003.

kienx qieghed jidher f'ismu imma f'isem persuna ohra ben identifikata;

- altrimenti jkun qieghed jassumi personalment ir-responsabbilita` ghan-negozju minnu kontrattat u ghall-obbligi li kien jimporta;

Naturalment kull kaz irid jigi ezaminat fuq il-fattispeci partikolari tieghu biex wiehed jara jekk il-principji fuq esposti gewx applikati *o meno*. Ir-rikorrenti kkwotat l-imsemmija ta' **Camel Brand Co. Ltd. vs Michael Debono** biex tipprova li fil-fatt is-socjeta` rikorrenti kienet il-legittimu kontradittur. Ir-rikorrenti sostniet li l-intimati ma gabu ebda prova li ma kienux konsapovoli li Godfrey Agius qed jagixxi f'isem is-socjeta` rikorrenti. Ir-rikorrenti ssostni li Godfrey Agius dejjem ghamilha cara li hu qed jikkontratta f'isem socjeta` li timporta l-merkanzija in kwistjoni. Min-naha ta' l-intimati dawn sostnew li qatt ma kellhom indikazzjoni li n-negozju qed isir mad-ditta rikorrenti. L-intimati nsistew li l-ewwel darba li huma semghu b'din is-socjeta` kien meta nfethet din il-kawza u gew esebiti xi *invoices* minn ktieb intestat.

Izda l-Qorti meta ezaminat id-dokumenti a fol 5 sa 9 tal-process u li fuqhom hemm ukoll il-firma ta' l-intimata jidher car mill-kliem "*From Strings Enterprises Ltd*" li n-negozju kien qed isir mas-socjeta` rikorrenti. Forsi Godfrey Agius messu kien aktar car izda d-dokumenti esebiti jaghmluha cara li l-intimati kienu jafu ghal min kien qieghed jidher u ghalhekk il-Qorti tichad din l-eccezzjoni.

<u>D4. Bejgh jew negozju on consignment:</u>

Hawnhekk irid jirizulta b'mod car u inekwivoku li n-negozju kien bejgh biex tkun tista' tirnexxi l-azzjoni tar-rikorrenti. Ghandna zewg verzjonijiet totalment differenti fejn Godfrey Agius ghas-socjeta` rikorrenti jsostni li kien bejgh waqt li l-intimati nsistew li kien negozju *on consignment* bil-qligh jinqasam fin-nofs. Din hija kwistjoni ta' kredibilita` u jinkombi kif inghad fuq li min jallega jrid jipprova u li ghalhekk jinkombi fuq is-socjeta` rikorrenti li tipprova dan.

Ir-rikorrenti ssostni li l-intimati *in solidum* bejniethom huma debituri tas-socjeta` rikorrenti fl-ammont ta' €16,097.27

(VAT inkluz) rapprezentanti bilanc mill-prezz ta' merkanzija, konsistenti fi hwejjeg u oggetti ohra ta' l-ilbies, debitament mibjugha u konsenjati lill-intimati mis-socjeta` rikorrenti fuq ordni u talba ta' l-istess intimati. Ir-rikorrenti jinsistu li l-intimati ammettew dan id-dejn tant li kienu anke wettqu pagamenti akkont.

L-intimati jsostnu li l-partijiet kienu waslu ghal dan il-ftehim wara li kienu marru ghand sid il-hanut fejn kienu talbuha sabiex huma jcedu l-kirja lil Godfrey Agius u hija talbet zieda fil-kirja u ghalhekk kienu iddecidew li huma (l-intimati) jibqghu fil-hanut izda jbieghu biss il-hwejjeg ta' Agius. L-intimati jghidu li huma kellhom ftehim fis-sens li kellhom jghamlu *upgrade* tal-hanut u dan sar kif jirrizulta mid-dokument esebit a fol 63 liema dokument qatt ma gie kontestat u ghalhekk huma onoraw il-parti taghhom tal-ftehim.
Irrizulta wkoll li Agius kien ghamel *stock taking* tal-merce li kien hemm ghand l-intimati u kieku ma kienx minnu li kien hemm il-ftehim li jghidu l-intimati x'kien l-iskop ta' tali *stock taking*. Ma kienx jaghmel sens.

Fil-kaz ta' bejgh *on consignment*, kif qalet il-Prim'Awla tal-Qorti Civili fis-16 ta April, 1951 fis-sentenza taghha fl-ismijiet **Avukat Dr. George Vassallo *noe* vs Victor Caruana *noe***:
"il-kuntratt ta` spedizzjoni ta' merci "*on consignment*" huwa kuntratt mhux ta` bejgh, imma pjuttost ta` kummissjoni. F'kaz ta` kuntratt simili, il-kreditu ghandu dritt jitlob, mhux il-prezz tal-merkanzija kollha konsenjata, imma l-prezz tal-merkanzija li tkun imbieghet, u r-restituzzjoni tal-meraknzija li ma nbieghetx".

(Ara wkoll **Joanna Briffa vs Bernard Gauci *et*** deciza nhar it-22 ta' Gunju 2005 mill-Qorti ta' l-Appell *Sede* Inferjuri per Imhallef Philip Sciberras).

Kif jissottomettu l-intimati:
"Dan ghaliex il-parti li tircevi l-mercja ma ssirx il-proprjetarja ta' dik merkanzija bhal ma jigri f'kaz ta' bejgh,izda ghandha biss minn natura ta' depozitarju bl-obbligu li, mal-bejgh ta' dik il-merkanzija lill-terzi persuni

bil-prezz. Il-parti li tircievi l-merkanzija "*on consignment*" hija ghalhekk il-kustodja ossia depozitarja ta' dik il-merkanzija u bhala tali ma tistax tippreskrivi favur taghha inkwantu dik il-parti tkun qed izzomm il-haga f'isem haddiehor."

Jidher li din hija sitwazzjoni li giet krejata minhabba d-decizjoni tal-partijiet li ma jsirx kuntratt gdid ta' kirja izda biex jigi evitat l-awment ta' kera l-partijiet waslu ghal certu decizjonijiet. Ukoll, ghaliex ma rrizultax ftehim bil-miktub, bi skrittura quddiem Avukat jew Nutar jew anke redatt minn xi *Accountant* tal-kumpanija rikorrenti. Anqas ma gew esebiti l-kotba tan-negozju tas-socjeta` rikorrenti minn fejn minnhom irrizulta li r-rikorrenti kienet qed tiehu tbigh l-oggetti. Anqas ma gie esebit xi *statement* dettaljat li jipprova li fil-fatt l-oggetti kienu qeghdin jinbieghu. Id-dicitura fuq id-dokumenti esebiti ma twassalx ghal wisq ghax qieghdha fuq ktieb bil-*heading Invoice/Cash Sale*. Illi ghalhekk il-Qorti thoss li ma ntalahaqx dak il-livell ta' provi necessarju biex ir-rikorrenti tipprova l-allegazzjoni taghha.

E. KONKLUZJONIJIET:

Ghall-motivi fuq espressi, l-ewwel eccezzjoni tilfet l-importanza taghha minhabba li l-intimati gew moghtija possibbilta` jaghmlu risposta.

Tichad l-eccezzjoni dwar nuqqas ta' relazzjoni guridika.

Tilqa' t-tielet eccezzjoni ta' l-intimati u ghalhekk naturalment tichad it-tieni talba tar-rikorrenti.

Minhabba n-natura tal-provi taz-zewg nahat, spejjez bin-nofs.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------